

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра господарського права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БАНКІВСЬКЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Банківське право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 24 с.

Розробник:
Роман БОЙЧУК,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри господарського права
(протокол № 1 від 1 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри господарського права
(протокол № 1 від 30 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Задихайло Дмитро Вітольдович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	14
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	14
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	16
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	19
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	20
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	23
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	24

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Банківське право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2021-2022	Рік підготовки: 2021-2022
	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-2	1-2
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції 20 год.	Лекції 6 год.
		Практичні/ семінарські заняття 20 год.	Практичні /семінарські заняття 4 год.
		Самостійна робота 80 год.	Самостійна робота 110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 10.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни є:

- формування у студентів системи теоретичних знань і вироблення основних умінь і навичок застосування банківського законодавства, проведення науково-дослідницької роботи;

- підготовки студентів до самостійного вирішення професійних завдань;

- забезпечення правової підготовки студентів, спрямованої на створення інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі банківського права, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності і на основі цього забезпечення господарського правопорядку у банківській сфері.

Завданням навчальної дисципліни «Банківське право» є формування у студентів глибоких теоретичних знань, практичних вмінь та навичок щодо:

- норм банківського законодавства і застосування цих норм на практиці;
- демонстрування знань та розуміння банківського права як системи норм права, метою яких є забезпечення стабільного розвитку і діяльності банків в Україні і створення належного конкурентного середовища на фінансовому ринку, забезпечення захисту законних інтересів вкладників і клієнтів банків, створення сприятливих умов для розвитку економіки України та підтримки вітчизняного товаровиробника;
- здатності використовувати основні положення чинного законодавства в банківській сфері, юридичні терміни, поняття і теорії банківського права в процесі здійснення господарської діяльності;
- системно розуміти банківську діяльність відповідно до рівня, що підтримується передовим підручниками і включає певні аспекти, пов'язані з найбільш передовими знаннями;
- самостійно аналізувати наукові та практичні проблеми у сфері банківської діяльності, проводити порівняльно-правовий аналіз, самостійно аналізувати і узагальнювати судову практику;
- прогнозувати вплив соціально-економічних, політичних факторів на стабільність та стійкість функціонування банківської системи;
- гарантувати забезпечення принципу верховенства права та загально визнаних норм і принципів міжнародного права у практичному контексті стосовно функціонування фінансового ринку та ринку банківських послуг зокрема;

- володіти навичками кваліфікації банківської справи як особливого сегменту ринку фінансових послуг, вирішення правових питань у сфері здійснення банківських операцій при наданні банківських послуг;

- планування правової роботи по забезпеченню управління та мінімізації ризиків в банківській діяльності.

Пререквізити: Теорія права, Конституційне право України, Господарське право, Цивільне право.

Кореквізити: Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовчій практиці; Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовчій практиці.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Аналізувати природу та зміст банківської діяльності, банківських правовідносин. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз загальних правових норм із нормами банківського законодавства
РН 2	Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів банківської діяльності, особливостей складу учасників банківських відносин
РН 3	Аналізувати змістовне наповнення етапів і порядку створення банку, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній його стадії. Характеризувати капітал банку, його складові, порядок формування. Аналізувати змістовне наповнення етапів і порядку виведення неплатоспроможного банку з ринку, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній його стадії. Розкривати зміст ліквідаційної процедури банку, розрізняти ліквідацію за рішення власників банку та примусову ліквідацію банку
РН 4	Здійснювати дослідження особливостей державного регулювання банківської діяльності в Україні. Розкривати зміст заходів впливу до банків за порушення банківського законодавства
РН 5	Демонструвати розуміння змісту фінансового моніторингу, особливостей здійснення первинного фінансового моніторингу банками
РН 6	Розкривати особливості правового регулювання різновидів банківських послуг. Демонструвати навички застосування принципів банківського права при здійсненні банківських операцій та наданні банківських послуг споживачам. Розробляти алгоритми проведення банківських операцій із урахуванням базових правил банківської діяльності
РН 7	Розкривати особливості законодавчого регулювання порядку здійснення безготівкових розрахунків. платіжні інструменти, що їх опосередковують. Розкривати особливості законодавчого регулювання порядку відкриття (закриття) банківських рахунків
РН 8	Розкривати особливості законодавчого регулювання порядку здійснення касових операцій в національній валюті. Розкривати особливості законодавчого

	регулювання порядку здійснення касових операцій банками
РН 9	Розкривати особливості законодавчого регулювання депозитних операцій банків
РН 10	Характеризувати поняття, види та форми кредитних операцій банків. Розкривати особливості законодавчого регулювання кредитних операцій банків. Розкривати особливості законодавчого регулювання іпотечного кредитування, споживчого кредитування. Аналізувати природу та зміст договору, що опосередковує кредитну операцію
РН 11	Розкривати особливості законодавчого регулювання валютних операцій банків, здійснення банками валютного контролю
РН 12	Розкривати особливості законодавчого регулювання інвестиційної діяльності банків

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.
- ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.
- ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

- СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Банківська діяльність, банківське право та банківські правовідносини. Банківська система України.

Поняття банківського права та банківської діяльності. Банківське законодавство. Банківські правовідносини. Предмет, метод, та система банківського права. Еволюційний розвиток банківської діяльності. Банківська діяльність як предмет банківського права. Банківські правовідносини: поняття, суб'єкти, зміст банківських правовідносин. Дуалістична правова природа банківських правовідносин. Види банківських правовідносин. Основні принципи банківського права. Джерела банківського права. Система банківського законодавства. Акти Національного банку України. Міжнародне співробітництво у сфері правового регулювання

банківської діяльності, адаптації його до відповідного законодавства Європейського Союзу.

Становлення банківських систем: історичні та економічні передумови. Банківська система України. Історичні та економічні передумови формування банківських систем та сутність їх інституціональної структури. Особливості побудови банківської системи в Україні. Правове становище Національного банку України та його місце в банківській системі. Подвійна правова природа Національного банку України. Організаційно-правова форма Національного банку України як юридичної особи, його структура, майнова основа діяльності. Органи управління НБУ. Організаційно-функціональна структура Національного банку України. Основні завдання та функції Національного банку України як спеціального державного органу управління. Банківські послуги та операції Національного банку України. Взаємовідносини Національного банку України з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України.

Правовий статус банку. Поняття та види банків. Класифікація банків: за формою власності, організаційно-правовою формою, за територіальним охопленням діяльності, спеціалізацією. Порядок та умови створення юридичної особи банку та отримання ним банківської ліцензії. Особливості створення державних банків. Порядок погодження статутів банків і змін до них. Порядок погодження набуття та збільшення істотної участі в банках. Кваліфікаційні вимоги та вимоги до ділової репутації керівників і окремих категорій працівників банків, а також порядку їх погодження. Вимоги до фінансового стану юридичних осіб і майнового стану фізичних осіб, які мають намір стати власниками істотної участі в банках, а також принципів (критеріїв) і методики оцінки їх фінансового/майнового стану. Вимоги до початку банками нового виду діяльності та надання ними нового виду фінансових послуг. Порядок та умов відкриття відокремлених підрозділів банків на території України. Порядок відкриття дочірніх банків,

філій та представництв банків на території інших країн. Порядок акредитації філій та представництв іноземних банків на території України. Органи управління банку.

Організація діяльності та управління банком Формування ресурсної бази банку. Капітал банку.

Порядок припинення здійснення банківської діяльності за ініціативою учасників банку. Порядок ліквідації банку в разі відкликання банківської ліцензії за ініціативою НБУ або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Банківські об'єднання, їх види, порядок створення та державної реєстрації. Банківські групи.

Банківські послуги та банківські операції. Поняття та види банківських послуг та операцій.

Правові засади банківського регулювання і банківського нагляду. Поняття і зміст банківського регулювання. Співвідношення банківського регулювання та банківського нагляду. Повноваження Національного банку України щодо здійснення регулятивних функцій. Адміністративне та індикативне державне регулювання банківської діяльності. Мета, організація, підстави та обсяг банківського нагляду. Особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України. Заходи впливу Національного банку України до банків за порушення банківського законодавства. Оскарження рішень Національного банку України. Правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Банківська таємниця, шляхи її збереження, порядок розкриття та використання.

Правові засади фінансового моніторингу. Поняття та система фінансового моніторингу. Функції Національного банку України як суб'єкта державного фінансового моніторингу. Права та обов'язки банків як суб'єктів первинного моніторингу. Фінансові операції, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу. Відповідальність за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Модуль 2. Правове регулювання розрахункових відносин.

Поняття, учасники і зміст розрахункових відносин. Правове регулювання грошового обігу в Україні. Поняття і зміст розрахункових правовідносин. Правові засади готівкових розрахунків. Порядок ведення касових операцій в національній валюті.

Безготівкові розрахунки та їх види. Поняття та види банківських рахунків. Поточні рахунки. Вкладні (депозитні) рахунки. Рахунок умовного зберігання «ескроу». Кореспонденські рахунки. Порядок відкриття та закриття рахунків в установах банків. Правова природа договору банківського рахунка. Переказ коштів. Форми та види розрахунків, що застосовуються при проведенні переказу. Документи на переказ та електронні платіжні засоби як платіжні інструменти. Використання електронного підпису в банківській системі України та суб'єктами переказу коштів.

Правовий статус платіжних систем в Україні. Правове регулювання переказу коштів в Україні. Платіжні системи в Україні, їх види. Державні платіжні системи. Форми та способи розрахунків, що застосовуються при проведенні переказу коштів. Особливості випуску електронних грошей і здійснення операцій з ними. Правове регулювання ведення касових операцій банками України.

Депозитні операції банків. Правові засади здійснення депозитних (вкладних) операцій та їх види. Поняття договору банківського вкладу. Особливості договірною регулювання вкладних (депозитних) операцій. Порядок повернення банками грошових коштів і банківських металів та сплата процентів за договорами банківського вкладу (депозиту).

Порядок випуску та оформлення ощадних (депозитних) сертифікатів.

Депозитні операції Національного банку України з комерційними банками.

Правове регулювання гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.

Модуль 3. Правове регулювання банківського кредитування. Інвестиційна діяльність банку. Депозитарна діяльність та інші послуги банків.

Правове регулювання кредитних відносин в Україні. Поняття, призначення і види кредиту. Комерційний кредит. Товарний кредит. Фінансовий кредит. Банківський кредит. Поняття та зміст банківських кредитних відносин. Кредитні операції банків. Класифікація банківських кредитів. Принципи банківського кредитування. зміст і Поняття кредитного договору, його зміст і форма. Правові способи забезпечення погашення банківських кредитів: гарантія, порука, застава, страхування. Особливості правового регулювання окремих видів банківських кредитних операцій. Іпотечне кредитування в Україні. Іпотечні облігації. Міжбанківське кредитування. Правові засади кредитування банків Національним банком України.

Особливості правового регулювання управління кредитними ризиками.

Інвестиційна діяльність банку. Банк як учасник ринку цінних паперів. Сутність інвестиційної діяльності банку, її види. Власні інвестиції банків. Прямі інвестиції в основні засоби підприємств. Інвестиційні операції банків з цінними паперами. Сутність інвестиційного кредиту як виду кредиту та джерела фінансування відтворення виробничих фондів. Інвестиційні операції з цінними паперами. Інвестиційне кредитування, його зміст та принципи. Специфічні ознаки інвестиційного кредиту. Об'єкти інвестиційного кредитування.

Поняття ринку цінних паперів та його регулювання. Поняття і види цінних паперів. Операції банків з цінними паперами. Емісія банком власних цінних паперів (акцій, облігацій, ощадних сертифікатів, іпотечних облігацій). Операції банків з вексями. Професійна діяльність банку на ринку цінних

паперів: андерайтингова діяльність; комерційна діяльність, пов'язана з цінними паперами; комісійна діяльність, пов'язана з цінними паперами; діяльність з управління цінними паперами; депозитарна діяльність; інвестиційна діяльність.

Правове регулювання валютних операцій та валютного контролю.

Поняття валютних цінностей, валютних операцій. валютних правовідносин. Загальна характеристика валютного регулювання, нагляду та контролю в Україні. Принципи валютного регулювання. Структура валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України. Ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій. Порядок здійснення банками торгівлі безготівковою іноземною валютою та банківськими металами без фізичної поставки. Порядок здійснення торгівлі іноземною валютою в готівковій формі та банківськими металами з фізичною поставкою. Особливості встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Види відповідальності за порушення вимог валютного законодавства.

Інші послуги банків.

Правове регулювання зберігання цінностей (у тому числі щодо обліку і зберігання цінних паперів та інших коштовностей, конфіскованих (заарештованих) на користь держави та/або визнаних безхазяйними) або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа; інкасації коштів та перевезення валютних цінностей; надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських та інших фінансових послуг.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах		
			Усього	У тому числі	
				Лекції	Практичні заняття,

					семінарські заняття, колоквіуми тощо	
		Модуль 1. Банківська діяльність, банківське право та банківські правовідносини. Банківська система України.				
		Тема 1. Поняття банківського права та банківської діяльності, банківське законодавство. Банківські правовідносини.	10	2	2	6
		Тема2. Становлення банківських систем: історичні та економічні передумови. Банківська система України.	10	2	2	6
		Тема 3. Правовий статус банку. Банківські об'єднання. Банківські групи.	12	2	2	8
		Тема 4. Правові засади банківського регулювання і банківського нагляду та фінансового моніторингу.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	46	8	8	30
		Модуль 2. Правове регулювання розрахункових відносин.				
		Тема 1. Розрахункові	10	2	2	6

		правовідносини. Правове регулювання готівкових розрахунків.				
		Тема 2. Правове регулювання безготівкових розрахунків. Банківські рахунки.	14	2	2	10
		Тема 3. Депозитні операції банків.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	32	6	6	20
		Модуль 3. Правове регулювання банківського кредитування. Інвестиційна діяльність банку. Депозитарна діяльність та інші послуги банків.				
		Тема 1. Правове регулювання банківського кредитування.	12	2	2	8
		Тема 2. Правове регулювання валютних операцій та валютного нагляду.	14	2	2	10
		Тема 3. Інвестиційна діяльність банку. Банк як учасник ринку цінних паперів. Інші види банківських послуг.	16	2	2	12
		<i>Разом</i>	42	6	6	30
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Банківська діяльність, банківське право та банківські правовідносини. Банківська система України.				
		Тема 1. Поняття банківського права та банківської діяльності, банківське законодавство. Банківські правовідносини.	10	2	2	6
		Тема2. Становлення банківських систем: історичні та економічні передумови. Банківська система України.	10			10
		Тема 3. Правовий статус банку. Банківські об'єднання. Банківські групи.	12			12
		Тема 4. Правові засади банківського регулювання і банківського нагляду та фінансового моніторингу.	14	2		12
		<i>Разом</i>	46	4	2	44
		Модуль 2. Правове				

		регулювання розрахункових відносин.				
		Тема 1. Розрахункові правовідносини. Правове регулювання готівкових розрахунків.	10			10
		Тема 2. Правове регулювання безготівкових розрахунків. Банківські рахунки.	14	2	2	10
		Тема 3. Депозитні операції банків.	8			8
		<i>Разом</i>	32	2	2	44
		Модуль 3. Правове регулювання банківського кредитування. Інвестиційна діяльність банку. Депозитарна діяльність та інші послуги банків.				
		Тема 1. Правове регулювання банківського кредитування.	12			12
		Тема 2. Правове регулювання валютних операцій та валютного нагляду.	14			14
		Тема 3. Інвестиційна діяльність банку. Банк як учасник ринку цінних паперів. Інші види банківських послуг.	16			16
		<i>Разом</i>	42			42

		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Банківське право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
		Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.

	15	При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної

		дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
5. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
6. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
7. Про платіжні системи і переказ коштів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>
8. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
9. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18 листопада 1997 року № 637/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/637/97-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
11. Про організацію формування та обігу кредитних історій: від 23 червня 2005 року № 2704-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15#Text>

12. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 року № 723/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>
13. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>
14. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 року № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>
15. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
16. Про споживче кредитування: Закон України від 15 листопада 2016 року № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>
17. Про депозитарну систему України: Закон України від 6 липня 2012 року № 5178-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>
18. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
19. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>
20. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
21. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
22. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
23. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку 27.05.2014 № 692. Про затвердження «Положення про порядок реєстрації випуску (випусків) акцій при заснуванні акціонерних товариств». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-14#Text>

24 . Постанова Правління Національного банку України 22.12.2018 № 149 про затвердження «Положення про ліцензування банків». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18#Text>

25. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні / Постанова Правління Національного банку України 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

26. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні / Постанова Правління Національного банку України 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>

27. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України /Постанова Правління Національного банку України 03.12.2018 № 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0134500-18#n6>

28. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті/Постанова Правління Національного банку України 21.01.2004 № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>

30. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів (стара редакція назви - про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах/ Постанова Правління Національного банку України 12.11.2003 № 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>

31. Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням. Постанова Правління Національного банку України 05.11.2014 № 705. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0705500-14#n16>

32. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні / Постанова Правління Національного банку України 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

33. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні / Постанова Правління Національного банку України 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>

34. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями Постанова Правління Національного банку України 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>

35. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України: Постанова ПНБУ №1 від 02.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text>

36. Положення про здійснення операцій із валютними цінностями: Постанова ПНБУ №2 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text>

37. Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей: Постанова ПНБУ №3 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>

38. Положення про перелік заходів захисту, порядок та критерії їх запровадження, подовження та дострокового припинення: Постанова ПНБУ №4 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004500-19#Text>

39. Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті: Постанова ПНБУ №5 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>

40. Положення про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками: Постанова ПНБУ №6 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006500-19#Text>

41. Інструкція про порядок валютного нагляду банків за дотриманням

резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів: Постанова ПНБУ №7 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007500-19#Text>

42. Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції: Постанова ПНБУ №8 від 02.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008500-19#Text>

43. Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів: Постанова Правління Національного банку України 10.12.2019 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-19#n12>

44. Класифікатор іноземних валют та банківських металів: Постанова Правління Національного банку України від 04.02.1998 № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України 19.04.2016 № 269). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#Text>

Література

Основна література

1. 1 Берlach А.І. Банківське право України : [навч. посіб. для дистанційного навчання] / А.І. Берlach, Ю.О. Тараненко ; за заг. ред. А.І. Берlach. – К. : Університет «Україна», 2016. – 308 с.
2. Банківське право: навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Деревянка; МВС України, Донецький юридичний інститут. Кривий Ріг : ДЮІ, 2020. 172 с.
3. Банківське право України (курс лекцій): Навчальний посібник / Січевлюк В.А. - К.: УІРФР, 2015. - 524 с.
4. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. –Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 536 с.

5. Тетарчук І.В. Банківське право : Навч.посібник для підготовки до іспитів.- К.: Центр навчальної літератури, 2016.- 214с.

6. Банківська система : навч. посіб. /О.І. Береславська, М.О. Кужелєв, Л.А. Ключко, О.В. Пернарівський та ін. / за заг. редакцією О.І. Береславської. – Ірпінь, УДФСУ. 2018. – 486 с.

7. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. - 364 с.

Додаткова література

1. Операції банківських установ: тренінг/ [Т.П.Остапишин, І. Б. Охрименко, О.В. Ситник та ін.]; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Т.П. Остапишин. - К.: КНЕУ, 2016.- 956.

2. Тетарчук І.В. Банківське право : Навч. посібник для підготовки до іспитів.- К.: Центр навчальної літератури, 2016.- 214с.

3. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О. В. Дзюблюк, М. Д. Алексеєнко, В. В. Корнеєв [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. – 298 с.

4. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – К., 2019. – 272 с.

5. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов. – К. : Ліра-К, 2015. – 523 с.

6. Юнацький М.О. / Центральний банк та грошово-кредитна політика: Опорний конспект лекцій. ДонНУЕТ ім. М. ТуганБарановського, 2018. - 305с.

7. Банківське законодавство та регуляторна діяльність https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65247&cat_id=36580

8. Криза банківської системи: причини і шляхи виходу// матеріали науковопрактичної конференції, м. Київ, 10.06.2015 року/ Асоціація

українських банків; Університет банківської справи НБУ (м.Київ); відп.ред. С.М.Аржевітін.- К.: УСБ НБУ, 2015.-143с.

9. Бойчук Р.П. Оскарження рішень НБУ щодо визнання банку неплатоспроможним його власниками: проблеми правового регулювання // Регіональні інноваційні ініціативи : завдання та шляхи вирішення: зб. наук. пр. за матеріалами Круглого столу (м. Харків, 5 квітня 2019 року) / редкол. С. В. Глібко, А. М. Любич, О. Ю. Палант. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України, 2019. 186 с.

Інтернет-ресурси:

1. Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
2. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
6. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
7. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
8. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
9. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
10. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
11. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>
12. Каталог корпоративної колекції перекладів нормативно-правових актів зарубіжних країн (за бібліотечно- бібліографічним класифікатором) www.rada.gov.ua/LIBRARY/catalog.htm

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри господарського права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=83:kafedra-gospodarskogo-prava&Itemid=151